

Møtebok for Øyer fjellstyre

Møtedato: 29/11.2023

Sak nr: 92/23

Dokument: 23/24 - 16

Arkiv: 335.3

Søknad om slipp av sau fra utenbygdsboende - Fossum og Sunde

Saksdokumenter vedlagt møteinnkallingen:

- Brev mottatt 11.09.2023 fra Espen Fossum
- E-post datert 10.10.2023 fra Espen Fossum
- E-post datert 31.10.2023 fra Øyer Beite- og gjetelag SA
- Utkast til avtale

Bakgrunn:

Espen Fossum har på vegne av seg selv og Arve Sunde søkt om leie av utmarksbeite for sau.

Søkerne driver hvert sitt gårdsbruk i Årnes, Nes kommune. Espen Fossum og Cecilie Larsen er deltakere i foretaket Stall Olstad DA, tilknyttet Olstad gbnr. 221/14. Arve Sunde er eier av Nordby gbnr. 221/5. Brukerne er naboer og samarbeider en del om sauehold. Til sammen har de ca. 120 mordyr.

Grunnet mangel på beite i deres område, er søkerne på utkikk etter fjellbeite. De søker om å slippe ca. 50 mordyr pluss lam i Øyer statsallmenning sommeren 2024. Det er ønskelig å utvide dette senere.

Vurdering:

Av fjelloven § 2 ligger retten til allmenningsbruk «... til bygd eller grend som frå gamal tid har hatt slik rett». Søkerne har følgelig ingen beiterett.

Dersom det er uutnytta beite i statsallmenningen, kan likevel fjellstyret leie ut beite til gårdbrukere uten beiterett i allmenningen. Det framgår av fjelloven § 15, 3. ledd: *Så langt det i allmenningen er beite som ikkje vert nytta av bruksrettshavarane, kan fjellstyret under tilsvarande føresetnader gjere vedtak om å gje andre – også utanbygdsbuande – rett til å nytte dette beitet, på vilkår som vert fastsette ved avtale.* En forutsetning er at slik beiting ikke er til skade for noen bruksrettshaver.

Jf. beitebruksplan for Øyer kommune viser vegetasjonskartlegging i Øyerfjellet at utnyttingsgraden av utmarksbeite totalt setter er lav, og at det i mange områder kan beites mer. Det er kjent at flere lokale sauebesetninger går ut av beitebruksordningen kommende sesong og følgelig vil beitetrykket bli enda mindre.

Søkerne har vært i kontakt med en beitebruker som skal gi seg, og har gjennom tillatelse fra Mattilsynet kjøpt 10 dyr fra besetning som har gått i Skardtjønndalen/Åstlia. Tidligere beitebruker har ifølge søkerne sagt seg villig til å bistå med råd og veiledning dersom søkerne får slippe dyr i hans gamle område.

Jf. fjelloven § 16 har fjellstyret vedtatt nærmere beiterregler for statsallmenningen. Jf. reglenes pkt. 6 kan beiteområder for sau anvises i hele statsallmenningen. Fjellstyret anviser etter forslag fra det aktuelle beitelag.

Øyer Beite- og gjetelag ser positivt på søknaden, dersom tillatelsen gis i området Erik S.

Vedum har hatt sau tidligere. Det forutsettes at søkerne dokumenterer nødvendige tillatelser fra Mattilsynet og ev. andre før dyr kan slippes.

Annen beitebruker har også meddelt saksbehandler at det vil være positivt med en ny besetning, som kanskje hindrer at etablerte besetninger trekker ut av sine vante områder. Etablering av ny besetning krever imidlertid tett oppfølging fra start, noe søker er gjort oppmerksom på.

Øyer fjellstyre har, i samråd med Øyer Beite- og gjetelag, ved flere anledninger gitt lignende tillatelser til slipp av både sau- og storfebesetninger fra ikke beiteberettigede. Etter bestemmelsene i § 15, skal slik bortleie skje ved avtale. Det vises til vedlagte utkast, og foreslås at fjellstyreleder og daglig leder får fullmakt til å forhandle om detaljer og slutføre avtalene.

Det er en vanlig betingelse at brukere uten beiterett betaler en avgift til fjellstyret for beitet (jf. fjelloven § 21). Av prinsipielle grunner bør det avtales en slik avgift, men nivået bør være lavt.

Forslag til vedtak:

1. Øyer fjellstyre leier ut beite til følgende brukere fra Årnes, Nes kommune:

Espen Fossum og Arve Sunde: Totalt ca. 50 sau pluss lam.

2. Anvist beiteområde er Skardtjønndalen/Åstlia.

3. Det opprettes avtale med hver enkelt, med første år som en prøveordning. Avtalen tar utgangspunkt i vedlagte utkast, og Fjellstyreleder og Daglig leder gis fullmakt til å slutføre avtalen. Det skal betales avgift for leie av beitet.

4. Det forutsettes innmelding i Øyer beite- og gjetelag, og at beitinga skjer etter beitelagets regler og praksis.

5. Hjemmelen for vedtaket er fjelloven §§ 15 og 21, samt beitereglene pkt. 6.

Behandling i styret:

Det var enighet om å presisere i vedtak og avtaler at lokal beiterett går foran ved eventuelle begrensninger i beitebruken.

Vedtak, enstemmig:

1. Øyer fjellstyre leier ut beite til følgende brukere fra Årnes, Nes kommune:

Espen Fossum og Arve Sunde: Totalt ca. 50 sau pluss lam.

2. Anvist beiteområde er Skardtjønndalen/Åstlia.

3. Det opprettes avtale med hver enkelt, med første år som en prøveordning. Avtalen tar utgangspunkt i vedlagte utkast, og Fjellstyreleder og Daglig leder gis fullmakt til å slutføre

avtalen. Det skal betales avgift for leie av beitet og lokal beiterett går foran ved ev. begrensninger i beitebruken.

4. Det forutsettes innmelding i Øyer beite- og gjetelag, og at beitinga skjer etter beitelagets regler og praksis.
5. Hjemmelen for vedtaket er fjelloven §§ 15 og 21, samt beitereglene pkt. 6.

Utskrift av møteboka er sendt til:

Espen Fossum

Arve Sunde

Statskog SF

Øyer Beite og Gjetelag SA